

Порядок заповнення та подання звітності неприбутковими організаціями, в т.ч. громадськими об'єднаннями національних меншин (спільнот)

Неприбуткові організації, які внесені до Реєстру неприбуткових установ та організацій, зобов'язані подавати Звіт про використання доходів (прибутків), дотримуючись вимог Податкового кодексу України.

Звіт про використання доходів (прибутків) неприбуткової організації подають усі установи та організації, які відповідно до п. 133.4 Податкового кодексу України (далі – ПКУ) мають статус неприбуткових і перебувають в Реєстрі неприбуткових установ та організацій (далі – Реєстр), що веде ДПС – ця звітність є обов'язковою, оскільки вона підтверджує, що організація не використовувала доходи для отримання прибутку її засновниками.

Новостворені неприбуткові установи та організації (надалі – НПО) мають подати реєстраційну заяву за формою №1-РН держреєстратору під час їх державної реєстрації або контролюючому органу за основним місцем обліку протягом 10 календарних днів із дня їх державної реєстрації. Тільки в такому разі вони є включеними до Реєстру і мають податковий неприбутковий статус із дати реєстрації.

У разі коли НПО протягом звітного року порушила вимоги п. 133.4 ПКУ (з урахуванням положень п.63 підрозділу 4 розділу XX Кодексу), вона зобов'язана подати у строк, визначений для місячного податкового (звітного) періоду, протягом 20 календарних днів, що настають за місяцем порушення, Звіт про використання доходів (прибутків) неприбуткової організації (далі – Звіт) за період із початку року (або з початку визнання організації неприбутковою в установленому порядку, якщо таке визнання відбулося пізніше) по останній день місяця, в якому вчинено таке порушення, та зазначити і сплатити суму самостійно нарахованого податкового зобов'язання з податку на прибуток. Податкове зобов'язання розраховують виходячи із суми операції (операцій) нецільового використання активів.

Таку НПО контролюючий орган вилучає з Реєстру і вона вважається платником податку на прибуток для цілей оподаткування з першого дня місяця, наступного за місяцем, у якому вчинила відповідне порушення (пп. 133.4.3 ПКУ). Як наслідок, НПО має щоквартально подавати декларацію з податку на прибуток (наростаючим підсумком) з проміжною фінзвітністю і сплачувати податок на прибуток (ЗІР, категорія 102.04).

Доходи (прибутки) неприбуткової організації використовуються виключно для фінансування видатків на утримання такої неприбуткової організації, реалізації мети (цілей, завдань) та напрямів діяльності, визначених її установчими документами (абзац перший п.п.133.4.2 п.133.4 ст.133 Кодексу).

Водночас, на період дії правового режиму воєнного, надзвичайного стану п. 133.4 ст. 133 Кодексу застосовується з урахуванням положень п. 63 підрозд.4 розділу XX Кодексу (не вважається порушенням вимог пункту 133.4 статті 133 Кодексу здійснення неприбутковою організацією передачі майна, надання послуг, благодійної допомоги, використання доходів для фінансування видатків, не пов'язаних із реалізацією мети та напрямків діяльності, передбачених її установчими документами, на цілі та на користь отримувачів, що визначені пунктом 63 підрозділу 4 розділу XX Кодексу).

Які строки подання Звіту неприбуткової організації

За своєю суттю Звіт є податковою декларацією. Податкові декларації подають за базовий звітний (податковий) період, що дорівнює календарному року протягом 60 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного (податкового) року (пп. 49.18.3 ПКУ).

У разі, якщо останній день строку, визначеного ПКУ для подання податкової декларації, припадає на вихідний або святковий день, цей граничний день переноситься. Отже, останнім днем, коли НПО може надати Звіт, вважається операційний (банківський) день, який слідує за вихідним або святковим днем (п. 49.20 ПКУ).

Куди подавати Звіт неприбуткової організації

Звіт НПО має подавати до органу ДПС за місцем податкової адреси (п. 49.1 ПКУ).

Податковою адресою НПО є її місцезнаходження, зафіксоване в Єдиному державному реєстрі (п. 45.2 ПКУ).

У разі зміни місцезнаходження НПО як платника податків, пов'язаної зі зміною контролюючого органу, на відміну від платників податку на прибуток, НПО подає Звіт після взяття на облік в контролюючому органі за новим місцезнаходженням .

Яка відповідальність за неподання Звіту неприбуткової організації

За неподання або несвоєчасне подання Звіту накладають штраф у розмірі 340 грн. Повторно, протягом року – 1020 грн, якщо НПО вже була оштрафована, за таке неподання або несвоєчасне подання (п. 120.1 ПКУ).

Форма, за якою звітує неприбуткова організація

Формування доходів та видатків відображаються у Звіті про використання доходів (прибутків) неприбуткової організації (далі - Звіт), форма якого затверджена наказом Мінфіну від 17.06.2016 №553 зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 07.07.2016 за № 932/29062,

здійснюється за правилами бухгалтерського обліку, на підставі належним чином складених первинних документів.

Питання методології бухгалтерського обліку та фінансової звітності належать виключно до повноважень Міністерства фінансів України. *Регулювання питань методології бухгалтерського обліку та фінансової звітності здійснюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері бухгалтерського обліку, національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку, національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку в державному секторі, інші нормативно-правові акти щодо ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності (абзац перший частини другої статті 6 Закону України від 16 липня 1999 року № 996-XIV «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»).*

Звіт складається із табличної частини та трьох додатків: ГД, ВП та ФЗ.

Перші два додатки заповнюються за потреби:

1. ГД подають отримувачі та набувачі гуманітарної допомоги зі статусом юридичної особи, визначені у пп. «а», «б», «в», «г», «г», «д», «е», «є» п. 5 ст. 1 Закону України від 22.10.1999 №1192-XIV «Про гуманітарну допомогу» (далі – Закон №1192);

2. ВП заповнюються у разі виправлення помилок.

ФЗ подають всі без винятку НПО, це невід’ємна частина Звіту. За даними додатку ФЗ податківці звіряють показники Звіту.

Отже, якщо НПО не порушувала вимог щодо свого неприбуткового статусу, вона заповнює тільки розділ I Звіту та обов’язковий додаток ФЗ. Абсолютна більшість НПО відносяться за розподілом критеріїв до мікро чи малих.

Якщо є інформація про гуманітарну допомогу, то до Звіту та додатку ФЗ додають додаток ГД.

Який порядок заповнення Звіту неприбуткової організації

Таблична складова Звіту складається із двох частин:

1. частина I – це показники доходів (ряд. 1) та витрат (ряд. 2), її заповнюють усі НПО;

2. частина II – (рядки 3 – 6) заповнюють винятково НПО, що порушили вимоги перебування в неприбутковому статусі. Це розрахунок податкових зобов’язань із податку на прибуток, що підлягають сплаті із суми порушення.

Виправлення помилок (ряд. 7 – 10) заповнюють тільки, якщо виправляють помилку в частині II Звіту щодо неправильного розрахунку суми податкових зобов'язань із податку на прибуток.

Заголовну частину Звіту (шапка) заповнюють просто:

У полі 1 ставлять позначку статусу «Звітний». У разі виправлення помилки в межах граничного терміну звітування проставляється позначка «Звітний новий». Виправлення після граничного терміну звітування супроводжується позначкою «Уточнюючий».

У полі 2 – звітний податковий рік. Наприклад, 2025. Комірку «місяць» не чіпають. Її заповнюють тільки у разі звітування за порушення вимог п. 133.4 ПКУ.

Поле 3 заповнюють лише у разі виправлення помилок через «Уточнюючий».

Далі заповнюють:

1. назву НПО за даними із реєстраційних документів (поле 4);
2. код за ЄДРПОУ (поле 5);
3. податкову адресу, номери телефонів та факс організації (поле 6);
4. дату й номер рішення ДПС про внесення організації до Реєстру (поле 7);
5. ознаку неприбуткової організації відповідно до Реєстру неприбуткових організацій (поле 8);
6. найменування контролюючого органу, до якого подають Звіт (поле 9).

Важливо! НПО, які були повторно включенні до Реєстру та отримали нове рішення з новою ознакою неприбутковості організації, у рядках 7 та 8 Звіту зазначають дату та номер останнього рішення контролюючого органу про включення, повторне включення неприбуткової організації до Реєстру та присвоєння або зміну ознаки неприбутковості організації (ЗІР, категорія 102.04).

Розділи I (доходи) та II (витрати) частини I кожна НПО заповнює з урахуванням специфіки своєї діяльності та в залежності від закону, що регулює діяльність відповідної неприбуткової організації . Показники формують у гривні. Дані, наведені у частині I Звіту ґрунтуються на показниках бухгалтерського та фінансової звітності. Модель бухгалтерського обліку НПО має бути прописана в обліковій політиці.

Порядок відображення доходів (частина I, рядок 1)

- **Бухгалтерська основа :** Враховуються всі фактичні доходи (надходження), які визнані за правилами бухгалтерського обліку (цільове фінансування, членські внески, пасивні доходи тощо).
- **Цільові кошти:** Благодійні внески та гранти показують у складі доходів у періоді їх фактичного використання на статутну діяльність або визнання витрат, пов'язаних із цими коштами.
- **Розподіл за рядками:** Суми розбиваються за спеціальними підпунктами (як-от державна допомога, кошти від членів, пасивні доходи), які відповідають джерелам надходжень.

Порядок відображення витрат (частина I, рядок 2)

- **Статутна мета:** Витрати мають бути спрямовані виключно на виконання цілей, визначених установчими документами організації.
- **Зв'язок з доходами:** Відображаються ті витрати (адміністративні, операційні тощо), які сформовані за даними бухгалтерського обліку у звітному періоді та покриті за рахунок доходу неприбуткової організації.
- **Порушення умов:** Якщо кошти витрачені не за цільовим призначенням, такі суми переносяться до Частини II Звіту для нарахування податку на прибуток

Отже, формування доходів і витрат у Звіті здійснюють за правилами бухгалтерського обліку, тобто в момент їх виникнення незалежно від дати надходження або сплати коштів.

У моделі цільового фінансування доходи визнають у сумі понесених витрат і в тих періодах, у яких були визнані витрати, пов'язані з виконанням умов цільового фінансування (пп. 16–19 НП(С)БО 15).

Цільове фінансування капітальних інвестицій визнають доходом протягом періоду корисного використання відповідних об'єктів інвестування (основних засобів, нематеріальних активів тощо) пропорційно сумі нарахуваної амортизації цих об'єктів (п. 18 НП(С)БО 15). В такому випадку доходи дорівнюють витратам. Відповідно, показники частин I та II співпадають. Суму перевищення цільового фінансування (Кт 48) відображають у рядку 1595 Балансу (форма №1 / 1-м / 1-мс).

Листом ДПС від 16.10.2019 №784/6/99-00-07-02-02-15 зазначено, що перевищення доходів над витратами неприбуткової організації за підсумками податкового (звітного) періоду не є підставою для виключення такої організації з Реєстру за умови, що отримані неприбутковою організацією доходи (прибутки):

1. у законодавчо встановленому порядку в межах статутної діяльності ця організація використовує (використає у майбутньому) винятково

для фінансування видатків на своє утримання, реалізації мети (цілей, завдань) та напрямів діяльності, визначених її установчими документами (пп. 133.4.2 ПКУ);

2. не будуть розподілені серед засновників (учасників), членів таких організацій, працівників (крім оплати їхньої праці, нарахування єдиного соціального внеску), членів органів управління та інших пов'язаних з ними осіб (п.п. 133.4.1 ПКУ).

Наявність балансового прибутку не призведе до втрати статусу неприбутковості і ЗОЗ-КНП (лист ДПС від 19.05.2021 №1902/ППК/99-00-21-02-02-06). Головне – не порушувати вимог, установлених пп. 133.4.1 ПКУ.

Порядок заповнення Частина I Звіту.

Рядки	Пояснення, хто заповнює та що зазначає
Рядок 1	Доходи НПО (сума рядків 1.1 – 1.11) = рядок 2280 фінзвіту (форма №2-м / 2-мс) або (2000 + 2120 + 2220 + 2240) фінзвіту (форма №2)
Рядки 1.1 – 1.3	Формують лише бюджетні установи та організації
Рядок 1.4	Зазначають бюджетні кошти, отримані від розпорядника бюджетних коштів на здійснення заходів, передбачених бюджетною програмою, тобто заповнюється за наявності підстави
Рядок 1.5	Заповнюють всі НПО (крім бюджетних). Тут відображають вартість отриманих активів (коштів або майна), вартість товарів (робіт, послуг), отриманих для реалізації мети (цілей, завдань) та напрямів діяльності, визначених установчими документами, та/або для здійснення неприбуткової (добродійної) діяльності. Це доходи на проведення статутної діяльності. <i>На замітку! Благодійна та гуманітарна допомога отримана та видана виділені у Звіті окремо</i>
Рядок 1.6	Тут зазначають загальну суму отриманої безповоротної фінансової допомоги, добровільних пожертвувань, милосердя. Сума в цій графі складається із суми граф 1.6.1, 1.6.2 та 1.6.3: • 1.6.1 – благодійна допомога отримана (визначена Законом України від 05.07.2012 №5073-VI «Про благодійну діяльність та благодійні організації» (далі – Закон №5073): вартість фактично отриманих безоплатних надходжень активів (коштів, майна), товарів (робіт, послуг), в т.ч. надходжень на р/р або в касу безповоротної фінансової

	допомоги чи добровільних пожертвувань. У цьому рядку відображають і отримані благодійні гранти; • 1.6.2 – гуманітарна допомога (визначена Законом №1192). До цього рядку переносять сумарне значення графи 9 розд. II додатку ГД до Звіту; • 1.6.3 – сума коштів або вартість товарів, робіт, послуг, які добровільно перераховані (передані) неприбутковій організації з конкретною метою – на потреби ЗСУ, інших силових структур для оборони країни. Це спеціальні засоби індивідуального захисту (каска, бронежилети, виготовлені відповідно до військових стандартів), технічні засоби спостереження, лікарські засоби та медичні вироби, засоби особистої гігієни, продукти харчування, предмети речового забезпечення, а також інші товари, виконання робіт, надання послуг за переліком, визначеним Кабміном
Рядок 1.7	Заповнюють НПО членського типу, відображають членські внески з огляду на положення Статуту (разові, періодичні, цільові внески та відрахування засновників і членів)
Рядок 1.8	Це специфічний рядок, призначений для пенсійних фондів для відображення внесків на недержавне пенсійне забезпечення
Рядок 1.9	Тут зазначають пасивні доходи (проценти по депозитах, роялті, дивіденди, страхові виплати та відшкодування, інші за п.п. 14.1.268 ПКУ)
Рядок 1.10	Його мають заповнювати винятково НПО, що отримали активи у разі припинення юридичної особи (у результаті її ліквідації, злиття, поділу, приєднання або перетворення) від іншої НПО подібного типу
Рядок 1.11	Тут відображають інші доходи. До таких можна віднести дохід від орендної плати, від продажу основних засобів, запасів тощо, а також курсові різниці, отримані штрафи та неустойки
Рядок 2	Видатки (витрати) НПО (сума рядків 2.1 – 2.6) = рядок 2285 фінзвіту (форма №2-м / 2-мс) / (2050 + 2130 + 2150 + 2180 + 2250 + 2255 + 2270) фінзвіту (форма №2)
Рядки 2.1 – 2.2	Формують лише бюджетні установи та організації
Рядок 2.3	Заповнюють усі неприбуткові організації (крім бюджетних).

	Тут відображають вартість активів (коштів або майна), вартість товарів (робіт, послуг), використаних (переданих) для фінансування утримання НПО, реалізації мети (цілей, завдань) та напрямів діяльності, визначених її установчими документами. По суті це витрати на проведення статутної діяльності НПО
Рядок 2.4	Тут зазначають загальну суму наданої безповоротної фінансової допомоги, добровільних пожертвувань, милосердя. Сума в цій графі складається із суми граф 2.4.1, 2.4.2 та 2.4.3: • 2.4.1 – благодійна допомога надана. В цьому рядку відображають благодійну допомогу у вигляді сплати за трьохстороннім договором за послуги, надану третьою стороною іншій НПО; безоплатну передачу товарів іншій НПО; фінансову нецільову безповоротну допомогу іншій НПО (лист ДФСУ від 09.02.2018 №530/6/99-99-15-02-02-15/ПК). В цьому рядку відображають надані благодійні гранти; • 2.4.2 – гуманітарна допомога надана (визначена Законом №1192). До цього рядку переносять сумарне значення графи 8 розд. III додатка ГД до Звіту. Це цільове використання гуманітарної допомоги протягом року; • 2.4.3 – сума коштів або вартість товарів, робіт, послуг, які добровільно перераховані (передані) неприбутковою організацією з конкретною метою – на потреби ЗСУ, інших силових структур для оборони країни. Це спеціальні засоби індивідуального захисту (каска, бронежилети, виготовлені відповідно до військових стандартів), технічні засоби спостереження, лікарські засоби та медичні вироби, засоби особистої гігієни, продукти харчування, предмети речового забезпечення, а також інші товари, виконання робіт, надання послуг за переліком, визначеним Кабміном. <i>Рядки 1.6 та 2.4 є взаємопов'язаними. В рядку 1.6 НПО відображає отримані доходи, а в рядку 2.4 їх використання протягом звітного року</i>
Рядок 2.5	Заповнюють винятково НПО, що передають вартість активів іншим НПО або зараховують до бюджету в результаті ліквідації (злиття, поділу, приєднання або перетворення)
Рядок 2.6	Тут показують інші витрати. А саме, зазначають курсові різниці, амортизацію основних засобів, запаси тощо.

Частина II Звіту є «токсичною» для НПО. Адже її мають заповнювати тільки ті НПО, що порушили вимоги п. 133.4 ПКУ, а отже розраховують зобов'язання з податку на прибуток.

У рядку 3 зазначають суму операції (операцій) нецільового використання активів, що складаються:

1. гуманітарна допомога = сумарному значенню показників графи 7 розділу IV «Гуманітарна допомога, використана не за цільовим призначенням, за звітний (податковий) рік» додатку ГД;

2. вартість активів (коштів або майна), вартість товарів (робіт, послуг), які використані на цілі інші, ніж фінансування видатків на утримання неприбуткової організації, реалізації мети (цілей, завдань) та напрямів діяльності, визначених установчими документами, та / або для здійснення неприбуткової (добродійної) діяльності, передбаченої законом для релігійних організацій.

Тут кожна НПО визначає свої порушення самостійно.

Порушення благодійною організацією, що перебуває у Реєстрі, вимог ст. 16 Закону №5073 щодо перевищення граничного розміру адміністративних витрат, що призводить до порушення вимог п. 133.4 ПКУ, є підставою для виключення такої організації з Реєстру з нарахуванням податкового зобов'язання з податку на прибуток підприємств відповідно до пп. 133.4.3 та 133.4.4 ПКУ та переходом на сплату податку на прибуток у порядку, встановленому розд. III ПКУ для платників цього податку (ІПК від 02.09.2024 №4291/ІПК/99-00-21-02-02 ІПК). В такій ситуації оподатковуваного доходу не буде. Разом з цим це буде порушенням вимог профільного Закону № 5073, як наслідок – втрата неприбуткового статусу.

У рядку 4 зазначають доходи (прибутки) або їх частини, що розподілені серед засновників (учасників), членів неприбуткової організації, працівників (крім оплати їхньої праці, нарахування єдиного соціального внеску), членів органів управління та інших пов'язаних з ними осіб. Тут також кожна НПО визначає свої порушення самостійно.

Рядки 5 та 6 розраховує програмне забезпечення. Це об'єкт оподаткування (рядок 3 + рядок 4) та сума податку на прибуток (рядок 5 × 18%). Податкове зобов'язання має бути сплачено протягом 10 календарних днів, що настають за останнім днем відповідного граничного строку, передбаченого ПКУ, для подання Звіту.

Розділ «Виправлення помилок» частини II Звіту призначений для виправлення показників саме в частині II.

Додаток ГД подають у разі здійснення операцій з гуманітарною допомогою.

Додаток ГД до рядків 1.6.2 ГД, 2.4.2 ГД та 3.1 ГД Звіту подають отримувачі гуманітарної допомоги та набувачі гуманітарної допомоги зі статусом юридичної особи, визначені Законом №1192.

Із 23.01.2024 у період дії воєнного стану та протягом трьох місяців після його припинення чи скасування отримувачі, які визначені в ст. 1 Закону №1192, набувають статус отримувача гуманітарної допомоги незалежно від їх включення до Єдиного реєстру отримувачів гуманітарної допомоги (ст. 5 Закону №1192). Це важливо для формування додатка ГД.

Додаток ФЗ. Фінансова звітність є додатком та невід'ємною складовою Звіту.

НПО (крім НПО, які підпадають під критерії мікропідприємств, малих підприємств, бюджетних установ) подають разом із Звітом Баланс, Звіт про фінансові результати, Звіт про рух грошових коштів, Звіт про власний капітал та Примітки до річних звітів (форми №1-5).

НПО, які підпадають під критерії мікропідприємств, малих підприємств, подають скорочену за показниками фінансову звітність (Фінансовий звіт малого підприємництва, Фінансовий звіт мікропідприємства) у складі Балансу і Звіту про фінансові результати (форми №1-м, 2-м або №1-мс, 2-мс).

Суб'єкти державного сектора разом зі Звітом подають наступні форми фінансової звітності:

1. Баланс (форма №1-дс);
2. Звіт про фінансові результати (форма №2-дс);
3. Звіт про рух грошових коштів (форма №3-дс);
4. Звіт про власний капітал (форма №4-дс);
5. Примітки до річної фінансової звітності (форма №5-дс).

Критерії визначення категорії підприємств (крім бюджетних установ) наведені у ст. 2 Закону України від 16.07.1999 №996-XIV «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»:

Балансову вартість активів і чистий дохід від реалізації обчислюють із застосуванням середнього офіційного курсу гривні до євро за період. Для визначення відповідності критеріям, встановленим у євро, застосовують офіційний курс гривні до іноземних валют (середній за період), розрахований на підставі офіційних валютних курсів НБУ, що встановлювали для євро протягом відповідного року.

Відмітки про наявність додатків до Звіту обов'язково проставляють у відповідному полі після табличної частини.

Також обов'язково треба проставити помітки щодо форм фінансової звітності, що є додатком до Звіту.

Як подавати Звіт неприбуткової організації

Подати Звіт про використання доходів (прибутків) неприбуткової організації може одним із способів (п. 49.3 ПКУ):

1. особисто в податкову за місцем реєстрації НПО або через уповноважену особу;

2. поштою з повідомленням про вручення та описом вкладення. Дата відправлення - не пізніше ніж за 5 днів до закінчення граничного строку подання (п. 49.5 ПКУ). Правила надання послуг поштового зв'язку затверджені постановою Кабміну від 05.03.2009 №270;

3. засобами електронного зв'язку в електронній формі через кабінет платника податків.

Ідентифікатор електронної форми – J0101911. F0111007

1. J0119711 – інформація щодо операцій з гуманітарною допомогою (додаток ГД до рядків 1.6.2 ГД, 2.4.2 ГД та 3.1 ГД Звіту);

2. J0119811 – розрахунок податкових зобов'язань за період, за який виявлено помилку (додаток ВП до рядків 7–9 Звіту).

Якщо звітуєте через «Єдине вікно подання електронної звітності», спочатку надсилаєте фінансову звітність. Після отримання квитанції №2 подаєте Звіт із позначкою про додані форми фінансової звітності.